

Obisk pri rojaku v Argentini, ki 50 let ni govoril s Slovencem:

»Z Bogom pa govorim še zmeraj po slovensko«

Te dni je dospelo v Ljubljano glasilo naših rojakov v Argentini, verski list »Nase duhovno življenje«. V njem popisuje izseljenki duhovnik Janez Hladnik svoje obiske pri Slovencih po Argentini in navaja naslednjo genljivo sliko:

Sveže orane njive tukaj, tam pa zelene v mladi pšenici setvi ali v detelji; tam stoji prijazna domaća sredi drevja, tam neke črede živine na paši... daleč tam na koncu, na precej visoki vzpetini pa kaže v nebo vitki zvonic cerkve San Benito (Benedikt). Tamkaj si je ustvaril dom naš rojak Jožef Bizaj iz Cerovega in do njega smo se namenili. Tisti dan smo izbrali in smo zdrčali po gladki cesti do San Benita. Tam smo pa zavili v stran in kmalu smo bili na ponosnem kmečkem domu, ki je tako živo podoben domačiji doma, da sem kar obstal.

Voziček, »zaprti voziček«, so mu rekli doma, ker je bil le pri gosposkih hišah, ki so imeli konje, je bil tam. S prav takim sem se marsikaj peljal na Vrhniko, v Ljubljano, v Idrijo... Prikazala se je častljiva postava gospodarjeva. Začuden nas je pogledal in zdelo se mu je kot da sanja, ko je slišal, da govorim slovensko. Saj je že davno zgubil vse stike s Slovenci. Pred 50 leti je prišel sem. Kupil je zemljo. 70 ha meri njegov grunt. Zgradil si je prav lep dom, prostoren in prikopen in še lepoten vrtiček si je zasadil, da se lahko skrrije tamkaj v prijetni senci v času vročega sonca.

Kar težko mu je šla od kraja slovenska beseda. Saj si kar ni zaupal, če bo šlo še prav. Slovensko je v 50 letih le z ženo govoril, a le tedaj, kadar sta imela željo, da ne razumejo otroci.

Stopili smo, da si ogledamo gospodarstvo. Sredi dvorišča, na visokem drogu je brnela vetrnica v močnem vetru. Kaj bi to pomenilo, sem ugibal. Navadno postavljajo vetrnice le za črpanje vode iz tal. A ta ne služi temu namenu. Zica, katera je peljala do električne luči, mi je kmalu pojasnila pomen te naprave. Bil je dinamo na veter, ki naj proizvaja elektriko za dom. Prav za male denarje je tako hiša preskrbljena z zadostno lučjo. Peljal nas je gospodar v kurnico. Stopili smo skozi ograjo in glej: vse tja do druge ograje polno samih golobčkov... Ne, saj to niso golobje. Kokoši so, bele, pa tako enake... Celo morje samih belih pišk. Tiste imajo tri mesece, tiste dva, je kazal na drugo stran bele piščance, a tamle, nas

je peljal dalje... so pa čekali najmlajši, kateri so pravkar zlezli iz lupine.

Tole je pa kocka, je pokazal valilno napravo, ki jo je sam sestavil, pa se mu je izborna obnesla. Kakih 1500 živali je grebalo in brskalo, tekalo po zeleni trati in peščenih prostorih.

Takole si moramo pomagati, je menil gospodar. Kdor ne pozna kmetovanja tukaj, bi si mislil, da je to bogastvo. Mi pa, ki s tem živimo, vemo, da mora človek vse sile napeti in iskati pridelek na polju, pri živini, pri kokoših. Na vse kraje in vse načine je treba iskati. Tele kokoši (leghornske pasme) so pridne za jajca. Prav zato jih imamo, ker radi mesa se kokoši te vrste prav nič ne sploča. Vsaka več poje, kot bi mogel dobiti zanj. Za kak nima tak petelinček nikake cene, ker ima premalo mesa.

Stopili smo tudi skozi kurnike. Na eni strani imajo v več »nadstropjih« gnezda, ki si jih po svoji kurji pameti izbirajo. Da ste jih videli, kako se lepo vrstijo ena za drugo in za vse na svetu ne bi šla v drugo gnezdo, ki ga vidi prazen. Kokoši so pa tudi pod natančnim nadzorom, da vedno vedo, koliko jajc je znesla vsaka in tako hitro odstranijo tisto, ki je samo za napoto, to delo bi pa bilo nemogoče, če ne bi imele kokoši navade, da se na ves glas pohvalijo, kadar svoje delo dovrše.

Zalostno so gledali petelini iz svoje zapore. Se je izvalilo dosti novega zaroda. Sedaj naj kokoši mirno, brez njihove zmote vrše svoje delo. Petelini bodo pa šli na — mizo...

Se to in ono smo si ogledali. Nato nas je peljal v hišo.

»Tukajle pogledajte!« mi je pokazal omarico. V predalu je bilo vse polno mašnih knjig. Baragova »Dušna paša« se v starinski izdaji, ki jo je prinesel s seboj in še več drugih slovenskih molitvenikov iz starih časov. »Takole, glejte,« mi je pravil, »slovensko ne govorim skoraj nikoli. Z Bogom pa še zmeraj samo slovensko. Ti molitveniki so mi ne le drag spomin, ampak tudi veselje. Tole je pa knjiga, ki mi jo je dal tukajšnji župnik, ki prav velikokrat pride k nam. Sva si zelo prijatelja. Saj grem vsako nedeljo v cerkev. Pa tudi otroci gredo vselej.«

Postregel nam je še z dobro kapljico, ki jo je napravil že pred leti iz mendoškega grozdja. Potem smo se poslovili.

Nova brv čez Gruberjev prekop bo kmalu odprta

Ljubljana, 21. julija.

Vitki mostič, ki ga je mestna občina zgradila iz Strelške ulice čez Gruberjev prekop na Hradeškega ceste, je že precej časa dozidan, vendar ga pa ni moglo odpreti, ker je še brez ograje. Ograja je bila namreč naročena onstran sedanje meje ter je bilo treba premagati mnogo ovir, vendar se je pa tudi pri tem pokazala velika naklonjenost Visokega Komisariata mestni občini, da je sedaj ograja že v njenih rokah brez večjih stroškov. Postavljanje ograje bo trajalo vsaj deset dni, medtem bo pa narejena tudi pot z mostu na Hradeškega ceste, kar bo trajalo samo nekaj dni, da ta priključek ne bo prav nič zavlačeval del. Most bo torej odprt čez 14 dni, seveda le tedaj, če spet ne bi nastopila kakšna višja sila. Ljubljanci so bili upravičeno že nestrpni, saj ta most mestne uprave obljubljajo občanom že desetletja in je šele sedanja mestna uprava izpolnila obljubo ter ustrelega zlasti Podgolovanom. Pa tudi središče mesta vedno težje pričakuje otvoritve novega mostiča, saj so nove razmere pokazale, kako velike vrednosti je Golovec za vse ljubljansko prebivalstvo. Zato lahko tudi trdimo, da z novim mostičem dobi naše prebivalstvo pridobitev, ki je sedaj vsaj dvakrat toliko vredna kot je bila pred letom. Se sedaj zelo lepi most bo okrašen še s prav lepimi kandelabri in prav do Strelške ulice vseh asfaltiran, da bo tudi z estetske strani med najbolj uspešnimi stavbami našega mesta.

Razpis nabave kuriva

Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino razpisuje na podlagi čl. 86 zakona o državnem računovodstvu nabavo kuriva, in sicer:

60 m³ mehkih drv za podkurjavo, žamanje, 300 m³ bukovih drv v cepaninah, 550 ton premoga kosovca z najmanj 450 kalorijami in 250 ton premoga orebovca z najmanj 4200 kalorijami.

Drva morajo biti suha, zdrava, rezana po 1 m dolžine. Bukova drva morajo biti v cepljenih polenih po 1 m dolžine, brez okroglic in brez klad ali grč.

Premog mora biti lepo separiran, in sicer kosovec z nad 60 mm, orebovec pa z nad 20 mm dimenzije, brez smeti in prahu, ker se uporablja za centralno kurjavo.

Količina kuriva posamezne vrste se mora po potrebi zvišati ali zmanjšati.

Ne zahteva se ponudbe celokupne dobave po istem ponudniku, temveč more posamezni ponudnik postaviti ponudbo tudi samo za posamezno vrsto kuriva.

Cene je ponuditi v lirah, in sicer za drva po 1 m³ franko dvorišče palače Visokega komisariata, Bleiweisova cesta 10, premog pa za tono franko vagon železniška postaja Ljubljana, glavni kolodvor.

Taksirane ponudbe je predložiti v zaprti kuverti najdalje do 30. julija t. l. ekonomatu Visokega komisariata.

Natančnejša pojasnila dobe interesi med uradnimi urami v ekonomatu Visokega komisariata, Bleiweisova cesta 10, soba šte. 30.

Za Visokega Komisarja: dr. Bisia.

Hrvatska je zmagala v tenisu nad Italijo s 4:1

Zmago je odločil že Mitič z zmago nad Romanonijem

Kakor smo že v včerajšnji številki našega lista poročali, se je končal boj na teniških igriščih na Šalati prva dva dneva za Hrvate uspešno ter so vodili z 2:1. Optimisti so sicer trdno računali s svojo zmago tudi v nadaljevanju iger z Italijani. Mnogo več pa je bilo takih, ki tega uspeha niso bili trdno prepričani, čeprav so tudi ti na tihem računali na domačo zmago.

Zanimanje je bilo vprav zaradi te negotovosti zelo veliko in nekaj tisoč gledalcev je pohitelo v nedeljo popoldne na bela igrišča, da bodo videli, kako se bo velika borba med najboljšimi Italijani in Hrvati končala. Po cenitvah je prišlo na tekme precej čez 4000 ljudi. Odigrani so bili singli in igralci so bili med seboj zamenjani; tako je nastopil v prvi igri Romanoni proti Mitiču. Ker je Romanoni premagal v petek celo Punčeca, je bilo kaj malo gledalcev, ki bi prisodili zmago Mitiču. In kar človek skoraj verjeti ne more, se ponavadi najrajši zgodi. Zmagal je Mitič. Romanoni je začel z zelo lepo igro in je prva dva seta odločil v svojo korist, pa čeprav šele po hudi borbi. Mitič je igral vztrajno in je pokazal, da je mojster v kratkih in tudi dolgih žogah. Pri igri ga je bodrilo tudi občinstvo, ki je navijalo zani, kakor že zlepa ne. Vztrajnost in vzpodbujanje je pripomoglo, da je Mitič po trdi borbi dobil tretji set v razmerju 10:8. Pa tudi oba naslednja seta je Mitič odločil v svojo korist. Igra je bila dobljena. Dobljena pa je bila s tem tudi važna tretja točka in z njo tudi končna zmaga. Mitič se je s to zmago temeljito revanžiral za poraz, ki mu ga je Romanoni pred meseci zadal na turnirju v Bratislavi. Rezultat Romanoni: Mitič 6:4, 7:5, 8:10, 3:6 in 2:6.

Čeprav je bil končni uspeh že odločen in bi pričakovali, da igra med naslednjima dvema igralcema ne bo več zanimiva, vendar temu ni

Najvišje dovoljene cene za povrtnino in sadje

je mestni tržni urad po pooblastilu Visokega Komisariata spet določil dogovorno z zastopnicami gospodinj in prodajalk za ta teden. Po določitvi teh cen ne sme v Ljubljani nikdo prodajati navedenih pridelkov po višjih cenah, pač se bo po gotovo že med tednom nekaj stvari še pocenilo. Maksimalne cene so naslednje: koleraba 1.50 L, rdeča pesa 1.50 L, uvoženi krompir 1.80 L, domači kilečar 2.— L, domači nizki fižol 2.— L, zeljate glave in ohrovt 1.50 L, solata v glavicah 1.50 L, kumare 1.80 L, velike jedilne buče 0.50 L, vse seveda za kilogram; 100 kumaric za vlaganje 6.— L, 4 korenčki v šopku 0.20 L, liter lisečk 1.50 L, borovnic 2.—, namiznih malin 4.— L. Te cene so obvezne tako za prodajalke, kakor za gospodinj ter bo vsaka kaznovana, če bi prodajalka ali kupoval navedeno blago po višjih cenah. Enako je prepovedano tudi vmešavanje v pogajanja, še posebno pa otipavanje blaga. Praviako pa opozarjamo vse prodajalke in kupovalke, da imajo tržni organi strogo naročilo, da morajo vsako gručo okrog prodajalk takoj postaviti v vrsto.

Ljubljana

Koledar

Danes, torek, 22. julija: Marija Magdalena, spokornica.

Sreda, 23. julija: Apolinar, škof in mučenec.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; mr. Hočvar, Celovška c. 62; mr. Garbus, Moste-Zaloška c. 47.

Lesen paviljon naprodaj

pripraven za gostilniške vrtove ali podobno, po zelo nizki ceni. Poizve se na telef. šte. 27-48 ali 36-20.

Concorso

L'Alto Commissariato per la Provincia di Lubiana in base all'art. 86 della Legge sulla Ragioneria dello Stato mette in concorso la fornitura di combustibili e precisamente di:

60 m³ di legno dolce per attizzare, frache; 300 m³ di legno di faggio in sverze; 550 tonn. di carbone grosso di almeno 4500 calorie e 250 tonn. di carbone minuto di almeno 4200 calorie.

Le legna devono essere secche, sane, tagliate nella lunghezza di 1 m. Le legna di faggio devono essere fornite in pezzi di legno spaccati di lunghezza di 1 m, senza rotolanti e senza ceppi e nocchi. Il carbone deve essere bene separato e cioè il carbone grosso con oltre 60 mm e il carbone minuto con oltre 20 mm di dimensione, senza impurità e polvere, dato che servirà per il riscaldamento centrale.

La quantità del combustibile delle singole specie dovrà esser aumentata o diminuita a secondo il bisogno.

Non si richiede l'offerta per tutta la fornitura da parte di un solo offerente e il singolo offerente può far l'offerta anche per una o più specie di combustibile.

I prezzi bisogna che siano calcolati in lire e precisamente per legna per 1 m³ franco cortile del palazzo del governo, Bleiweisova cesta 10, per il carbone per tonnellata franco vagono stazione ferroviaria Lubiana-stazione centrale.

L'ultimo termine per la fornitura è il 30 agosto a. e., per il carbone invece per 300 tonnellate di carbone grosso e 150 tonn. di carbone minuto immediatamente dopo l'approvazione della fornitura, per il resto dietro richiesta speciale. Le legna verranno prese in consegna nel cortile del palazzo del Governo e cioè composte in cataste parallelamente, non a croci, il carbone per contro alla stazione ferroviaria Lubiana-centrale.

Le offerte debitamente bollate dovranno essere presentate in busta chiusa non più tardi del 30 luglio a. e. all'Economato dell'Alto Commissariato.

Gli interessati possono ottenere informazioni dettagliate durante le ore d'ufficio presso l'Economato dell'Alto Commissariato, Bleiweisova cesta 10, camera No. 30.

Per l'Alto Commissario: fto dott. Bisia.

Naročajte „SLOVENSKI DOM“

Sono uscite:

La Grammatica della lingua italiana per gli sloveni
Va Edizione Lire 8.—

La Grammatica della lingua slovena per gli italiani
IVa Edizione Lire 8.—

Raccomandiamo pure il
Dizionario italiano-sloveno e sloveno-italiano. IIa Edizione. Lire 10.50. Opera di Ferdinando Kleinmayr.

Editoria - Libreria

Izšlo je:

Priročna slovnica italijanskega jezika
V. izdaja Lire 9.—

Grammatica della lingua slovena
IV. izdaja Lire 9.—

Priporočamo tudi
Italijansko-slovenski slovenico-italijanski zborni slovar. IIa izdaja. L. 10.50. sestavlja Ferdinando Kleinmayr založila Knjigarna - Papirnica

STOKA - TRIESTE - VIA MILANO 37

In vendita presso tutte le librerie di Lubiana - Dobi se v vseh ljubljanskih knjigarnah

Charlie Chan v San Franciscu

»Toda na vsak način moram domov... preobleči se.«

»Vi se šalite... saj krasno izgledate... kakor evločka breskev.«

»Hm... odkod imate to primero? Saj ni važno. Torej greva skupaj?«

»Če vam je tako prav.«

Kirk je pozvonil in Parady se je takoj pojavil.

»Hm... da... večerjal bom v mestu, je pojasnil mladenič.«

»Dobro, gospod, toda... oprostite, da si drzmem...«

»Kaj?«

»Gospod se morda izogiblje in mi noče povedati, da nima več zaupanja vame. Upal sem, da boste po...«

»Parady, ne brbljajte neumnost! Saj dobro veste, da dostikrat večerjam zunaj v mestu.«

»Vem, gospod.«

Pobitega obraza je Parady odšel.

»Strašen človek! Sedaj me bo začel še mučiti s temi svojimi neumnostmi. Da mu bom dokazal, da še vedno uživa moje zaupanje, bom moral kmalu prirediti veliko večerjo, na katero bom povabil vse, ki jih imam rad.«

»Veliko večerjo?«

»Reči hočem, da bom povabil svojo babico, Charlie Chana in še nekaj dobrih prijateljev iz kluba... Boste prišli tudi vi?«

»Če bom odklonila, nikan ne mislite, da delam to zato, ker ne zaupam Paradyju.«

Odšla je iz hiše. Zunaj je bila gosta megla. Od časa do časa je pljusnil dež, pa spet prenehal. Kirk je poklical taksi.

Avto je zdrvel skozi poslovno središče mesta, ki je bilo ob tej uri pusto, nato se obrnil proti Union Squareu, ki so ga ogromne električne žarnice razsvetljevale in so je z mokrega asfalta odbijala vsa bogata luč. Tramvajski zvonci so neprestano zvonili. Po pločnikih so hodili moški in ženske z dežniki. Veseli stanovalci San Franciscusa se niso dali od dežja dosti motiti.

»Sem za to.«

Na majhnem in nizkem odru v restavraciji je več mladih plesalk skakljalo po ritmu melodije, ki je bila tedaj v modi. Barry Kirk je bil dobro znan v tem lokal: postrežljivi natakar ju je popeljal do mize, ki je bila na lepem prostoru, nato pa zabeležil vse, kar sta naročila.

»Ta lokal mi zelo ugaja,« je dejal Kirk. »Ljudje v njem poznajo veselje in tega veselja nikoli ne obrnejo v ropot.«

Neka lepa blondinka je smuknila mimo njune mize in se nasmešnila Kirku.

»Lepo dekle,« je rekel Kirk.

»Krasno,« je odgovoril Morrow. »Vi imate radi lepe deklice?«

»Rad jih gledam od daleč... od daleč. Pogovarjanje z njimi pa mi ni prijetno. To so pogovori brez vsake zveze, toda ženske-pravnice...«

»Prosim vas, nikan ne zbijaite šal iz mene. Danes zvečer nisem preveč razpoložena za takšne pogovore. Trudna sem in brez poguma.«

»Razumem, da ste trudni... pa zakaj bi bili brez poguma? Mislim, da se

vam je v celoti posrečilo izvršiti vse tisto, kar je bila vaša dolžnost.«

»Ne, nič mi ne gre od rok. Pomislite, že sedem dni je preteklo...«

»...odkar sva privrati skupaj večerjala. Jaz upam...«

»Polnih sedem dni je že minilo,« je ponovila Morrow, »odkar je bil sir Frederik ubit in odkar sem prevzela to težko nalogo in ves ta čas nisem z nobeno stvarjo pripomogla k rešitvi te uganke.«

»Saj imate še dosti časa.«

»Ni res. Vsak trenutek mi državni tožilec odzema stvar. Moram pospešiti preiskavo. Pa kako? Kaj pa smo zanimali v važnega odkriti do tega trenutka?«

»Odkrili ste Evo Diran.«

»In jo spet izgubili... Sicer pa saj še ni dokazano, da je dekle iz dvigala ravno Eva Diran.«

»Izven vsakega dvoma je, da je ona. Chan tako trdi.«

»Chan je nenavadno sposoben človek, toda ne smemo izključevati možnosti, da se tudi on lahko zmoti. Ko je danes zvečer nadzornik stopil po njo, sem kar vnaprej nekaj slutila. Nekaj mi je govorilo, da ta ženska ni Eva Diran.«

»Na kaj opirate to svoje mnenje?«

»Na nič... Prevzel me je občutek, da smo na napačni poti. Ona je lahko prav tako Jenny Jerome kakor Mary Lantelly, vendar zato pa še ni nujno, da je prav ona žena majorja Dirana. Nikar ne pozabite, da so še druge ženske, ki bi lahko bile Eva Diran.«

»Na primer?«

»Na primer Lilla Baar, uradnica izvozne družbe iz Kalkute. Vi ste sami

rekli, da se je sir Frederik zanj za-nimal. Potem je tu Eliane Andberry in nazadnje Gloria Garland. Mimo vsega tistega, kar so nam povedale, pa ne mislim, da se jim je posrečilo odstraniti sleherni sum s sebe. Potem je tukaj tudi gospa Tapper-Brook. Nobenih dokazov nimamo, da je prav deklica iz dvigala Eva Diran. To so samo ugibanja. In nikoli ne bomo zvedeli za pravo resnico.«

»Zakaj? Flanery bo že iztaknil in prijel begunko.«

»Vi kar tako govorite, dejansko pa tudi vi tega ne verjamete. Ali pa verjamete bolj kot jaz v sposobnosti nesrečnega nadzornika. Pa recimo, da jo res najde in da ugotovi, da je ona prava Eva Diran. Kaj bomo imeli od tega. Ona ne bo hotela govoriti in mi tudi potem ne bomo vedeli, kdo je ubil sira Frederika.«

»Upal sem, da bova prebila prijeten večer, vas pa gnajivo temne misli, je strogo pripomnil Kirk.«

»Dovolite mi, da končam... Lažje mi je pri srcu, kadar morem prosto spregovoriti o svojih težkih skrbih. Kdo je izstrelil kroglo na sira Frederika tisti večer v vaši pisarni?«

»Garrick Andberry? Zelo verjetno. Eliane Andberry? Spomnite se madežev na njeni obleki!«

»Ali je ona odšla po pomožni lestvi, da bi izvršila ta strašni zločin? Če pustimo ob strani zakonski par Andberry, nam preostanejo še druge osebe. Gloria Garland, gospa Tapper Brook?«

»To pomeni, da so vse te dame večerjale za mojo mizo in so imele po en revolver, skrit v svoji obleki?« je vprašal smeje Kir

»Vse so vedele, da bodo na tej večerji skupaj s srom Frederikom. Morda je katera izmed njih imela skrit samokres. Če nadaljujemo z naševanjem, najetimo tudi na Paradyja. Ta mi sicer ugaja, toda stvari, ki smo jih izvedeli o njem, mečejo nanj čudno luč. In poleg povabljenec je tu še tisti blede mladenič iz knjigovodstva.«

»Oh da. Tisti Smith. Popolnoma sem pozabil nanj.«

»Jaz nisem,« je rekla Morrow. »Tej listi moram pritišeti še Li-Gunga, ki se je vkrcal na ladjo za Honolulu dan po izvršenem zločinu. Zakaj se mu je tako mudilo odpotovati? Ali ni bil morebiti on tisti, ki je po pomožni lestvi vdril v pisarno... Toda čemu bi še naprej tratil besede? Seznam se zdi brezkraven, je vzdihnila Morrow.«

»In nepopoln, v kolikor ste ga našli vi.«

»Kako to?«

»Niste namreč omenili človeka, ki je pospremil Li-Gunga, polkovnika Beate-ma.«

»Kaj brbljate! Mož, kakor je polkovnik Beate-ma, slaven po vsem svetu, lunak, odkrivan z odličji vseh držav... kakor neki bi ta človek mogel storiti tako nizkotno dejanje.«

»To je lep primer vaše ženske logike! Nobena ženska se ne more upreti mikavnosti Angleza, ki se zna silajno vesti. Ker pa sem manj romantičen človek kakor vi, pa priznam, da je polkovnik naredil name mnogo manj ugoden vtis. Mož je hraber, to moram priznati, ima tudi železno voljo, da zmaguje vse zapreke, ki se mu pojavljajo na poti.«

Tovarištvo brez primere

V bojnem metežu je skočil s tanka ranjencu na pomoč

Časopis prinaša zanimivo poročilo iz Rima, ki pač dokazuje, kakšno tovarštvo in sočustvovanje vlada med italijanskimi vojaki na bojišču. Takole se glasi to poročilo:

»O žilavi obrambi Bengazija naj danes med tako številnimi vrhovi podvigi in dejanji vzvišene junaštva počastimo veličastno dejanje tovarštva, katerega je pokazal skromen strelec Giorgio Giordani, ki je zdaj v bolnišnici sv. Jožefa v Rimu. Dogodek zasluži, da o njem pišemo, kajti jasno dokazuje, kako visok vojaški duh vlada med našimi nepremagljivimi borci.

Tank, v katerem je bil nek polkovnik in med drugimi tudi Giorgio Giordani, je vozil po bojni črti. Na nekem kraju je posadka tega tanka za-

gledala na tleh ranjenega vojaka Armanda Spadafora. V bojni vihr je Giordani ustavil tank, skočil z voza in že bil pri ranjencu. Vprav v tem trenutku ga je obsul ogenj iz strojne in ga pribil k tlom. Giordani je obležal na tleh in je bil potem tudi ujet. V vojaški bolnišnici so mu morali odrezati noge, dočim so se Spadaforu rane na rami zacelile in je popolnoma okreval. Te dni je pisal iz Bengazija, kjer je spet svoboden, Giordanijevi materi v Rim pismo, v katerem opisuje podrobnosti junaškega dejanja, ki ga je izvršil njen sin.

Giordanija so tudi že predlagali za odlikovanje s srebrno kolajno za vojaške vrline.

Vojne poroke kar po radiu

Dvanajsterim nevestam v Berlinu je dvanajst ženinov z vzhodnega bojišča preko radia izreklo svoj »hočem«

Te dni so imeli v Berlinu že petsto radijsko oddajo za vojake, tokrat za tiste, ki so zdaj na vzhodnem bojišču. Pri zadnji takšni oddaji, ki so jo prenašali prejšnjo nedeljo, je bilo sklenjenih kar na daljavo toliko sto in sto kilometrov spet dvanajst vojaških porok. Na eni strani je bilo tam na daljnem vzhodnem nemško-ruskem bojišču dvanajst ženinov v vojni opremi, morda niti ne prav daleč proč od prvih bojnih postojank, na drugi strani pa v Berlinu dvanajst nevest, s katerimi so se ti vojaki seznanili morebiti že pred nekaj leti, ko so bili še doma, v Berlinu ali kje drugod.

Črad za civilne poroke se je za to slovesnost

kar ves preselil v berlinsko radijsko oddajno postajo. Pred mikrofonom so se postavile srečne neveste, dvanajst po številu, s svojimi pričami, dočim so njihovi ženini z vzhodnega bojišča izrekli svoj »hočem« preko majhne radijske oddajne postaje, kakršne postavlja na bojišču oziroma v zaledju nemška propagandna kompanija.

Pri svojih dosedanjih petstotih oddajah za vojaštvo je nemški radio vzpostavil zvezo že približno med 90.000 vojaki na bojišču in njihovimi sorodniki doma. V 87.000 primerih je šlo pri tem, kakor pravi poročilo iz Berlina, za obvestilo, da doma obhajajo vesel dogodek, ko se je rodil sin ali hčerka.

vzgojo in verski pouk italijanske mladine. V Berlinu ima svoj sedež vrhovni kurat msgr. Caharija Priori. Vsak kurat razpolaga z zločljivim oltarjem in svojim avtomobilom, da se lahko vozi z njim v kraje, kjer je naseljeno delavstvo in kjer so oblati, ki za te delavce neposredno skrbijo. Njihova duhovniška služba obstoji v glavnem v tem, da obiskujejo posamezne skupine delavcev, mašujejo po cerkvah ali kje zunaj na prostem, organizirajo verske zborovanja in sklepajo pogodbe s krajevnimi duhovščino za stalen verski pouk, pri čemer povsod nate na največjo prostovoljno pripravljenost za sodelovanje. Italijanske duhovnike so v vseh nemških krajih sprejeli z veliko ustrežljivostjo in so jim šli v vsakem pogledu na roko, pripominja na koncu poročila omenjena italijanska agencija.

Kako dolge so vse ceste na svetu

Po zadnjih statističnih podatkih je na našem planetu skupno 15.460.000 km voznih cest, zgrajenih po načelih sodobne tehnike. Med vsemi celinami je v tem oziru na prvem mestu Amerika s 6.400.000 km cest. Toda prvenstvo ima Amerika glede na dolžino cestnega omrežja, ne pa tudi glede na gostoto cest. Drugo mesto zavzema Evropa, kjer je danes zgrajenih 5.640.000 km modernih cest. Evropa je potem tudi tista celina, ki ima tudi najgostejšo cestno mrežo. Na tretjem mestu je potem Azija z 1.910.000 km, za njo pa pridejo na vrsto Avstralija, Nova Zelandija in takojmenovana Oceanija z 850.000 km modernih cest. Najmanj takšnih prometnih žil pa ima »črna« celina, Afrika, komaj 660 km.

Una veduta della stazione ferroviaria di Baku, il grande centro petrolifero della Russia.

Pogled na železniško postajo v Bakuju, ruskem petrolejskem središču.

Il Ministro Casertano presenta le credenziali al Poglavinik. — Italijanski poslanik v Zagrebu, Casertano, izroča svoje poverilnice hrvaškemu poglavniku.

Celo mesto v Kolumbiji pogorelo

Silen požar je uničil, kakor poročajo iz Bogotá, sredi preteklega tedna mesto Tado v Kolumbiji. Ogenj je izbruhnil ponoči. Kako je nastal, o tem zdaj še niso sporočili nič določnejšega. Ker je bilo ponoči gašenje precej oteženo in ker je povzročil še pihar veter, je vse mesto pogorelo do tal. Le tamkajšnja cerkev še stoji in je delno poškodovana. 7000 ljudi je ostalo brez strehe. — Mesto Tado leži na obali Tihega morja.

Nov, železni denar na Norveškem

Norveško finančno ministrstvo se je odločilo, kakor poročajo zdaj iz Stockholma, zamenjati dosedanjí miklasti in bronasti denar s kovanci iz cinka in železa. Kovanci po 50, 25 in 10 enot se bodo odslej kovali iz cinka, tiste po 5, 2 in 1 enoto pa iz železa. Kovancev po eno krono ni več v prometu in jih je norveška Narodna banka nadomestila s papirnati bankovci po eno in dve kroni. Novi kovani denar bo tudi po obliki nekoliko drugačen, kakor pa je bil prejšnji.

Evropa bo letos več pridelala kot lani

Posebno poročilo iz Berlina pravi, da generala »Lakotec«, ki so ga toliko napovedovali Angleži, še ne bo v deželo in da se Angležem to upanje še ne bo tako hitro izpolnilo. Kakor so zvedeli nemški pristojni činitelji — nadaljuje to nemško poročilo — bo letošnja letina po glavnih evropskih poljedelskih državah izredno dobra, vsekakor pa boljša kot je bila na primer lansko leto.

Najkrajša železnica na svetu

Američani se radi ponašajo s tem, da imajo največje in najhujšotejše zgrajene tehnične naprave na svetu. Zdi se, da imajo svoj posebni užitek nad vsem, kar je orjaškega, da ostalemu svetu pokažejo, kaj vse zmorejo. Toda pri vsem tem pa jih prav nič ne moti, da imajo ravno oni tudi prvenstvo v nečem, kar je vprav nasprotno od njihovih orjaških naprav. Ravno Američani so namreč tisti, ki imajo tudi najkrajšo železnico na svetu. Ta proga je speljana v državi Indiana in veže mesteci Ferdinand in Hutingsburg. Proga je dolga le 10 km. Vsega skupaj so pri tej železnici zaposleni le štirje uslužbenci. Generalni ravnatelj železniške družbe »Ferdinand Railway Company«, W.P. Crewe, je slučajno inženir, mehanik, strojnik in vlakovodja, vse obenem. Vsak dan vozi ta vlak petkrat v obeh smereh.

Širite najboljši slovenski popoldnevnik »Slov. dom«

Kako gojimo zimsko solato

V teh težkih dneh je kar prav, da se pomenimo zopet enkrat, kako bi vzgojili čimveč solate za zimo. V ta namen posejemo v juliju in avgustu na prsto gredico endivijo, ki jo pokrijemo z vejami dokler ne ozeleni. Pet tednov po setvi presadimo mlade, krepke in zdrave sadike v dobro prerahljano gredico. Rastlinam prirežemo večje liste, da ne ovane in jo vsadimo do vratu v zemljo. Prst moramo večkrat okopati in opleti, rastlinam pa skrbno prilivati. Ko solata doraste — to je po 8—9 tednih — jo povežemo da se obeli in dobi boljši okus. Povežemo pa le popolnoma suhe rastline. Povezani glavicam prisujemo nekoliko zemlje. Francoski vrtnarji sade endivijo v plitve jarke in ko dozori, jo kar obsujejo s prstjo in tako obelijo.

Pri zalivanju moramo posebno paziti, da ne zmocimo srčkov, ker bi potem solata kmalu zgnila.

V jeseni shranjujemo endivijo v kleti, topli gredi ali kar na prostem. Ako jo nameravamo pustiti kar na prostem, potem napravimo v jeseni lesen opaž okoli grede, a ko nastopijo slane, pokrijemo gredo z deskami, slamo ali listjem. Če pade na endivijo slana, rada zgine, zato moramo opraviti to delo prej.

Za hranjenje endivije v kleti ali topli gredi, moramo skrbeti predvsem, da jo nabavimo ob suhem vremenu in to najbolj popoldne, ko ni več rose in vleče veter. Nepovezano endivijo zložimo na police v kleti, ali pa jo obesimo pod strop. V topli gredi pa jo vložimo v suho miško ali žaganje. Endivijo moramo tekom zime večkrat prebrati, jo očistiti in odstraniti vse nagnite dele in liste.

Za beljenje endivije lahko vzamemo tudi papirnate vrečice, ki jih povežemo čez rastline. Vežemo pa jih lahko s slamo, vrtnarsko rafijo ali s stariimi travki. Endivija se obeli v 10—14 dneh, zato jo povežemo le toliko, kolikor je rabimo za sproti.

E. I. A. R. - Radio Lubiana

Radijski spored za torek 22. julija.
7.30 Radijsko poročilo v slovenščini. — 7.45 Slovenska glasba. — Ob 8 napoved časa. — 8.15 radijsko poročilo. — 12.30 Radijsko poročilo v slovenščini. — 12.45 Lahka glasba. — 13 Napoved časa. — Radijsko poročilo. — 13.15 Poročilo vojaškega poveljstva v slovenščini. — 13.17 Radijski orkester pod vodstvom Marija Šijanca. — 14 Radijsko poročilo. — 14.15 Simfonična glasba. — 14.45 Radijsko poročilo v slovenščini. — 17.15 Pisana glasba. — 19.30 Radijsko poročilo v slovenščini. — 19.45 Opretna glasba. — 20 Napoved časa in radijsko poročilo. — 20.20 Pogovori v slovenščini. — 20.30 Giučilo. — Med sepe Verdí: Aida, opera v štirih dejanjih. Med odmorom približno ob 21.20: Pogovori v slovenščini, ob 22.05 vesti in ob 22.45 radijsko poročilo v slovenščini.

G. L. Bonelli:

Črni križar

Zgodovinski roman

Hugo je željno vdihaval opojno sapico, ki je prihajala z morja, nato pa se je v zadržanem diru spustil s svojo četo po pobočju in ni odmaknil pogleda od številnih galej, ki so se v pristanišču stiskale druga k drugi, kakor jata galebov, ki se je vrnila z dolgega poleta nad Oceanom.

Prav kmalu so prijezdili do mesta in skozi številne ozke ulice dospeli do pristanišča. Tu je veliko število gostiln ponujalo s kričecimi izveski svojo gostoljubnost. Hugo se je ustavil pred hišo, ki je po zunanjem videzu izgledala najboljša.

Niso se utegnili razjahati, ko se je okoli njih nabrala velika gruča radovednih gostov in služabnikov, ki so z zanimanjem ogledovali novodošlece in njihovo bleščečo opremo.

Andrej je pogledal okrog sebe in vprašal s močnim glasom: »Kdo izmed vas je gostilničar?«

Nekakšen sodeček s človeškimi potezami se mu je previdno približal in vrtel v rokah majhno okroglo kapico, medtem ko je sonce osvetljevalo njegovo plešasto glavo.

»Na razpolago sem vam blagorodni gospod, kakor tudi moja hiša, ki nosi ponosno ime »Zvezda v pristanu«. Nikjer se ribe tako okusno ne pripravljajo, kakor v moji kuhinji in vaši konji bodo v mojem hlevu najbolje preskrbljeni z vsem potrebnim. Alis sprejmete moje ponudbo, blagorodni gospod?«

Andrej se je smeje okrenil k svojemu gospodarju.

»Ali naj verujemo temu bahauču?«

»Poskusimo!« je dejal Hugo in spretno skočil s konja.

Služabniki so takoj priskočili, da odvedejo konje v hlev, medtem ko so se gostje vrnili k svojim mizam. Gostilničar pa je odvedel plemiča in njegove vojske v sobe, ki so po njegovi trditvi bile najlepše v celem mestu.

Ko so se za silo pokrepčali, sta Hugo in Andrej odšla k pomoln, da najdeta galejo, ki bi jih odpeljala v sveto deželo.

Ni se jima bilo dolgo truditi. Prav kmalu sta našla nekega pogumnega pomorščaka, kapitana Ivana, ki je bil pripravljen sprejeti jih na svojo ladjo. Ravno kar je bil namenjen odpluti proti Jafi.

»Prav rad vas sprejemam na svojo ladjo. Prepričan sem, da bomo drug z drugim zadovoljni. Kdaj želite, da podpišemo pogodbo?«

»Kadar vam je drago, gospod kapitan.«

Torej pridite kar sedaj z menoj. V par minutah spišemo pogodbo in jo potem zalijemo z izvršnim falernčanom, kakršnega še svoj živ dan niste poskusili.

Vsi trije so se napotili proti mestu, in ko so prehodili nekaj ozkih ulicic so zavili v neko gostilno, ki je kot edin znak imela pred vrati dva velika soda.

Gostilniška soba je bila natrpana z gosti, toda naši znanci so še našli dovolj prostora v nekem kotu. Pogodba je bila kmalu setavljena. Ko sta jo Hugo in kapitan podpisala, sta dvignila vrče, da proslavita sklenjeni dogovor. Tedaj pa je nenadoma nastal v drugem koncu sobe hrup in nek glas je prevpil vse druge.

»Ropar si, ne gostilničar! Ko si nas že skoraj zastrupil s svojo umazano brozgo, hočeš sedaj, da naj ti jo še plačamo!... Tu imaš!«

Naši trije znanci so zagledali nekega križarja, ki je vstal od mize in pljusnil gostilničarju ostanek svojega vina v obraz. Tovariši, ki so sedeli pri njegovi mizi, so se surovo zasmejali.

»Prav si rekel in še bolje storil, dragi Ken! je vzkliknil eden izmed njegovih tovarišev. »Ker smo tuji, nas hočejo opehariti. Kar kri mu puščaj!«

»Tristo kosmatih! Če bi se mi ne zdelo škoda umazati meča, bi rad poskusil kaj takega. Izgini bezičar!«

Pogledi vseh gostov so bili obrnjeni proti omizju križarjev in na marsikaterem obrazu si mogel brati obsojanje tujcev surovosti; toda nikomur se niti sanjalo ni, da bi branil gostilničarja: pogled na križarjev težki meč je vsakemu vzel pogum.

Tujec pa je prezirljivo pogledal po navzočih in se s tovarišem, ki ga je prej vzpodbujal napotil proti vratom.

Toda naredila sta komaj nekaj korakov, ko je težka roka padla na tujčovo ramo.

»Gospod,« je dejal Hugo; »zdi se mi, da zlorabljate svojo moč.«

Tujec se je hipoma okrenil in s sovražnim pogledom ošnil viteza.

»K vragu! Ali bi ne bilo bolje da se brigate za lastne zadeve? Ali pa vam je tako malo mar za svojo mladost, da se tako izpostavljate nevarnosti, da jo izgubite?«

Andrej se je nemudoma postavil poleg svojega gospodarja in pograbil meč. Toda Hugo ga je prijel za roko.

»Pusti Andrej, da zadevo opravi sam. Ta gospod bo brez dvoma storil svojo dolžnost in plačal krčmarju kolikor mu je dolžan.«

Tujcu pa je planila kri v glavo. Bliskoma je potegnil meč iz nožnice.

»Najprej plačam tebi, nepridiprav! Boš vsaj vedel, kako plačujem svoje dolgove!«

Zavihtel je meč, toda Hugo se je spretno izognil in udaril nasprotnika po roki, tako da je meč odletel daleč stran. Z bliskovito naglico se je približal napadalcu, ga pograbil čez pas in ga z vso silo vrgl v kot sobe.

Mrmranje občudovanja se je dvignilo med gledalci in nekateri so se celo toliko opogumili, da so plemiča še vzpodbujali. »Še ga daj, nasilnik!«

»Ven ga vrzite, da po pomnil, kdaj je hotel piti, ne da bi plačal!«

Tujčev tovariš je tudi medtem hotel izdreti meč, toda Andrej je urno skočil k njemu in ga pograbil za vrat.

»Glej, da se mi ne ganeš, če ne se boš kesal! Pomni, da nisi v svoji domovini med pastirji. Če le migneš s prstom...«

Andrejev glas je bil tako grozeč, da si napadalec ni upal niti ganiti se.

»Res, priznati moram, da ste zelo spretni. Nikoli ne bom tega pozabil.«